

Ādažu novada pašvaldības iekļaujošās izglītības modeļa īstenošanas plāns 2023. - 2027. gadam

Izglītības likuma 3. panta 1. daļa nosaka, ka ikvienam ir tiesības uz kvalitatīvu un iekļaujošu izglītību, bet 29. panta 1. daļa - ka izglītības iestādes dibinātāja kompetencē ir nodrošināt iestādes nepārtrauktai darbībai nepieciešamos finanšu un materiālos līdzekļus, pārraudzīt normatīvo aktu ievērošanu, **veidot iekļaujošu vidi**, atbildēt par izglītības kvalitāti, kā arī sekmēt iestādes darbību pašvaldības izglītības ekosistēmā.

Ādažu novada Attīstības programmā 2021.-2027. gadam viena no ilgtermiņa prioritātēm ir IP3: Izglītots un labklājīgs novads – vienlīdzīgas iespējas un piekļuve izglītībai, veselības aprūpei, darba tirgum, sporta aktivitātēm, kultūras aktivitātēm, pieejama sociālā aizsardzība un **iekļaušana**.

IP3 ir pakārtotas vairākas vidējā termiņa prioritātes, no kurām viena ir VTP8 “Pieejama un daudzpusīga izglītība”, ar mērķi - sekmēt izglītības pakalpojumu pieejamību un to **kvalitāti**. Prioritāte paredz:

- Primāri nodrošināt pirmsskolas izglītību lielākam bērnu skaitam tuvāk to dzīvesvietai.
- Ieviest jaunas izglītības programmas vispārējā izglītībā un attīstīt jauniešu uzņēmējdarbības prasmes.
- Paplašināt kvalitatīvas profesionālās un interešu izglītības iespējas skolēniem.
- Sekmēt pieaugušo mūžizglītību. Izveidot reģionālu izglītības jomas metodisko centru vienotas izglītības pārvaldes sistēmas uzturēšanai.
- Nodrošināt kvalificētu izglītības iestāžu personālu.

Izglītības likuma izpratnē **izglītības kvalitāte** ir izglītības process, saturs, vide un pārvaldība, kas ikvienam nodrošina **iekļaujošu** izglītību un iespēju sasniegt augstvērtīgus rezultātus atbilstoši sabiedrības izvirzītajiem un valsts noteiktajiem mērķiem.

Valsts kontroles 2021. gada lietderības revīzijā “Vai bērnam ar speciālām vajadzībām ir iespēja saņemt tā spējām, vajadzībām un bērna labākajām interesēm atbilstošu izglītību?” secināts, ka ne visos gadījumos pašvaldību un to izglītības iestāžu darbība, organizējot speciālās izglītības iegūšanu, ir bijusi tāda, lai prioritāri nodrošinātu bērnu labākās intereses un speciālās vajadzības.

Iekļaujoša vide nozīmē, ka izglītības vides emocionālie (drošība un labsajūta) un fiziskie aspekti (pieejamība un resursi dažādu vajadzību apmierināšanai) nodrošina izglītojamo fizisko un emocionālo motivāciju mācīties.

Lai novērtētu situāciju Ādažu novada pašvaldībā iekļaujošās izglītības nodrošināšanas jomā, kā arī izstrādātu vienotu iekļaujošās izglītības modeli un atbalsta mehānismus tā ieviešanai pašvaldības izglītības iestādēs, pašvaldības dome ar 2022. gada 23. februāra lēmumu Nr. 48 “Par darba grupas izveidi iekļaujošās izglītības modeļa izstrādei” izveidoja darba grupu:

- Aija KALVĀNE, Izglītības un jaunatnes nodaļas vadītāja p.i., darba grupas vadītāja;
- Sandra BUKOVSKA, privātās pamatskolas “Brīvā Austras skola” direktore;

- Inese ROSTE–TIMROTA, Ādažu vidusskolas atbalsta komandas vadītāja;
- Līga LIEPIŅA, Kadagas pirmsskolas izglītības iestādes “Mežavēji” speciālais pedagogs;
- Sanita KRONBERGA, Carnikavas pirmsskolas izglītības iestādes “Riekstiņš” vadītāja;
- Marita SOKOLOVSKA-MALDUPA, Sigulā pirmsskolas izglītības iestādes “Piejūra” logopēds un speciālais pedagogs;
- Ieva ROZE, Ādažu novada sociālā dienesta vadītāja;
- Raivis PAULS, Carnikavas pamatskolas direktors;
- Tatjana ROMANOVA, bērna ar speciālām vajadzībām māte;
- Dace Bokta - Rībena, privātās pirmsskolas izglītības iestādes “Pasaku valstība” vadītājas vietniece;
- Kerola DĀVIDSONE, deputāte.

Darba grupai tika uzdots veikt esošās situācijas izpēti attiecībā uz iekļaujošās izglītības nodrošinājumu pašvaldībā, kā arī izstrādāt vienotu iekļaujošās izglītības modeli un atbalsta mehānismus to ieviešanai izglītības iestādēs (**iekļaujošās izglītības modelis** ir plānošanas dokuments (plāns), kas nosaka vienotu pasākumus iekļaujošās izglītības nodrošināšanai, t.sk. paredzot ar to saistītās izmaksas finanšu avotus, termiņus un atbildīgās institūcijas).

Domes Izglītības, kultūras, sporta un sociālā komiteja 07.12.2022. izskatīja darba grupas informatīvo ziņojumu par iekļaujošās izglītības darba grupas rezultātiem, t.sk. esošo situāciju izglītības iestādēs.

Izglītības likumā 17. panta trešās daļas 1¹ punkts nosaka, ka pašvaldības izglītības pārvaldes iestāde izstrādā pašvaldības izglītības ekosistēmas attīstības stratēģiju turpmākajiem četriem gadiem saskaņā ar Ministru kabineta apstiprinātajās izglītības attīstības pamatnostādnēs noteiktajiem mērķiem.

Ādažu novada izglītības ekosistēmas attīstības stratēģijā 2023. – 2027. gadam mērķi nosaka četras izglītības kvalitātes kategorijas – **ATBILSTĪBA MĒRĶIEM, KVALITATĪVAS MĀCĪBAS, IEKĻAUJOŠA VIDE un LABA PĀRVALDĪBA.**

Iekļaušās izglītības modeļa īstenošanas plāns

Uzdevums	Nepieciešamais finansējums (euro)	Atbildīgie izpildītāji	Izpildes termiņš vai periods	Finanšu resursi vai avoti	Sasniedzamais rezultāts
1. Speciālās izglītības pieejamība					
1.1. Speciālo izglītības programmu pieejamība pašvaldības izglītības iestādēs					
1.1.1. Licencēt speciālo pirmsskolas izglītības programmu izglītojamiem ar valodas traucējumiem (55.kods)	nav nepieciešams	Iestāžu vadītāji, IJN	no 2023./2024. m.g.	nav attiecināms	Preventīvi ieviesta un pieejama speciālās pirmsskolas izglītības programma izglītojamajiem ar valodas traucējumiem visās pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēs
1.1.2. Licencēt speciālo pirmsskolas izglītības programmu izglītojamiem ar jauktiem attīstības traucējumiem (56.kods) KPII "Mežavēji" un SPII "Piejūra"	nav nepieciešams	Iestāžu vadītāji, IJN	no 2023./2024.m.g.	nav attiecināms	Preventīvi ieviesta un pieejama speciālās pirmsskolas izglītības programma izglītojamajiem ar jauktiem attīstības traucējumiem visās pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēs.
1.1.3. Licencēt speciālo pirmsskolas izglītības programmu izglītojamiem ar garīgās attīstības traucējumiem (58.kods) KPII "Mežavēji", SPII "Piejūra" un ĀPII "Strautiņš", un speciālo izglītības programmu izglītojamiem ar garīgās attīstības traucējumiem (58.kods) Carnikavas pamatskolā un Ādažu vidusskolā	nav nepieciešams	Iestāžu vadītāji, IJN	no 2023./2024. m.g. 2.sem.	nav attiecināms	Preventīvi ieviesta un pieejama speciālās izglītības programma izglītojamajiem ar garīgās attīstības traucējumiem visās izglītības iestādēs
1.2. Fiziskās vides pieejamība pašvaldības izglītības iestādēs					
1.2.1. Uzlabot fiziskās vides pieejamību ĀPII "Strautiņš" ēkā un Ādažu vidusskolas ēkā (Gaujas iela 30)	<i>nepieciešams speciālistu atzinums</i>	Iestāžu vadītāji, IJN	2024.-2027. gads	pašvaldības budžets	Pieejama vide bērniem ar speciālām vajadzībām visās izglītības iestādēs
1.3. Speciālistu (t.sk. asistentu) pieejamība un pedagogu sagatavotība					
1.3.1. Izveidot pastāvīgu asistenta amata vietu (7 amata vietas) visās izglītības iestādēs.	112 467 gadā (atalgojums 1000 mēnesī)	Izglītības iestāžu vadītāji	no 2024. gada	pašvaldības budžets, valsts dotācija	Pieejams asistents visās izglītības iestādēs

Uzdevums	Nepieciešamais finansējums (euro)	Atbildīgie izpildītāji	Izpildes termiņš vai periods	Finanšu resursi vai avoti	Sasniedzamais rezultāts
1.3.2. Palielināt PII speciālistu atalgojumu uz 1300 euro, tuvinot skolu speciālistu atalgojumam (200 euro pieaugums).	61 053 gadā	Izglītības iestāžu vadītāji	no 2024. gada	pašvaldības budžets, valsts dotācija	Ar konkurētspējīgu atalgojumu piesaistīti nepieciešamie speciālisti. Līdzsvarots atalgojums izglītības iestāžu pedagogiem
1.3.3. Palielināt speciālistu proporciju pret bērnu skaitu 1 logopēds – 70 bērniem 1 speciālais pedagogs - 150 bērniem 1 psihologs - 150 bērniem	246941 gadā	Izglītības iestāžu vadītāji	2024.-2027. gads	pašvaldības budžets, valsts dotācija	Speciālistiem nodrošināta sabalansēta darba slodze.
1.3.4. Nodrošināt pedagoga palīgu (PP) pieejamību katrā klasē, kurā mācās bērns/-i ar spec. vajadzībām, kā arī pakāpeniski palielināt PP skaitu skolās (1 PP katrā sākumskolas klasē un 1 PP uz 2 pamatskolas klasēm, alga EUR 1000 mēnesī): 2024. g. – visās 1. klasēs 2025. g. – visās 1. un 2. klasēs 2026. g. – visās 1.- 3. klasēs 2027. g. – visās 1.- 4. klasēs	224934 - 2024. g. 224934 - 2025. g. 224934 - 2026. g. 224934 - 2027. g.	Iestāžu vadītāji	2024.-2027. gads	pašvaldības budžets, valsts dotācija	Nodrošināta pedagoga palīga pieejamība pamatskolā un katrā sākumskolas klasē, kā arī katrā klasē, kurā ir bērni ar speciālajām vajadzībām
1.3.5. Speciālistu studiju kreditēšana (izglītības iegūšanai) <i>vai</i> speciālistu studiju maksas kompensēšana 50 % apmērā	gada maksa: 1850 (psihologs), 1300 (logopēds), 1910 (speciālais pedagogs) <i>Atkarībā no studējošo speciālistu skaita</i>	Iestāžu vadītāji, IJN	no 2024. gada <i>pastāvīgi</i>	pašvaldības budžets	Sagatavoti jauni speciālisti darbam izglītības iestādēs
1.3.6. Nodrošināt pedagogu (~20 - 30 gadā) profesionālo pilnveidi darbā ar bērniem ar speciālām vajadzībām	6000 gadā	Izglītības iestāžu vadītāji IJN	2024.-2027. gads	pašvaldības budžets	Paaugstināta pedagogu profesionālā kompetence darbā ar bērniem ar speciālajām vajadzībām
1.4. PII un skolas pieejamība					
1.4.1. Bērnu ar speciālām vajadzībām PII un skolā uzņemt ārpus kārtas	nav nepieciešams papildu finansējums	Bērnu uzņemšanas	no 2024. gada	nav attiecināms	Bērni ar speciālajām vajadzībām PII un skolā tiek uzņemti ārpus kārtas

Uzdevums	Nepieciešamais finansējums (euro)	Atbildīgie izpildītāji	Izpildes termiņš vai periods	Finanšu resursi vai avoti	Sasniedzamais rezultāts
		pirmsskolas izglītības iestādēs komisija Skolu vadītāji			
1.4.2. Palielināt līdzfinansējumu speciālās izglītības ieguvei privātās pirmsskolās vai skolās bērniem ar speciālajām vajadzībām (Kompensējot asistenta jeb 3.personas klātbūtni grupās, kurās ir bērni ar speciālām vajadzībām)	0,5 reizes lielāks vienam bērnam (atkarīgs no izglītojamo skaita)	IJN	no 2024. gada	pašvaldības budžets	Nodrošināts pašvaldības finansiālais atbalsts ģimenēm ar bērniem ar speciālajām vajadzībām speciālās izglītības ieguvei, ja to nevar nodrošināt pašvaldības izglītības iestāde
1.4.3. Palielināt Sociālā dienesta finansiālo atbalstu bērniem ar speciālām vajadzībām: • pārskatīt kompensācijas kritērijus (neatkarīgi no koda, arī pamatojoties uz iestādes speciālista rekomendāciju)	Atkarīgs no izmaiņām	SD IJN	no 2024. gada	pašvaldības budžets	Nodrošināts pašvaldības finansiālais atbalsts ģimenēm ar bērniem ar speciālajām vajadzībām speciālās izglītības ieguvei
2. Pašvaldības pedagogiski medicīniskās komisijas pieejamība					
2.1. Izveidot Ādažu novada pedagogiski medicīnisko komisiju no novada izglītības iestāžu speciālistiem	nav nepieciešams papildu finansējums	IJN	2023. gads	nav attiecināms	Darbojas Ādažu novada pedagogiski medicīniskā komisija, kuras sastāvā ir speciālisti no izglītības iestādēm
3. Iekļaujošās izglītības ceļvedis					
3.1. Izstrādāt informatīvu materiālu par iekļaujošās izglītības pieejamību pašvaldībā, t.sk. par atbalstu bērniem ar speciālajām vajadzībām	499 drukas izmaksas	IJN	2023. gads	pašvaldības budžets, valsts dotācija	Informatīvajā bukletā vienkopus apkopota informācija par iekļaujošās izglītības pieejamību pašvaldībā, t.sk. par atbalsta iespējām bērniem ar speciālajām vajadzībām
4. Pārraudzības nodrošināšana izglītības iestāžu un pašvaldības līmenī					
4.1. Izveidot Iekļaujošās izglītības metodika amata vietu visās pašvaldības PII un Carnikavas pamatskolā	104 433 gadā, t.sk. 83 547 PII 20 887 CPS	Iestāžu vadītāji	no 2024. gada	pašvaldības budžets	Nodrošināta iekļaujošās izglītības darba īstenošanas pārraudzība izglītības iestādēs
4.2. Piesaistīt pašvaldības iekļaujošās izglītības mācību jomas koordinatore	nav nepieciešams	IJN	2023. gads	nav attiecināms	Nodrošināta iekļaujošās izglītības darba metodiskā vadība pašvaldības līmenī

Uzdevums	Nepieciešamais finansējums (euro)	Atbildīgie izpildītāji	Izpildes termiņš vai periods	Finanšu resursi vai avoti	Sasniedzamais rezultāts
4.3. Izveidot pašvaldības Atbalsta centru, kas nodrošina vienotu atbalsta pakalpojumu pieejamību novadā	<i>nepieciešams speciālistu atzinums</i>	IJN	2025. gads	pašvaldības budžets	Izveidots Atbalsta centrs izglītības iestādēm un ģimenēm (Ped. med. komisija, atbalsta speciālistu komanda, STOP 4-7 komanda, ABBA speciālisti, u.c.)
6. Rekomendācijas					
5.1. Veicināt sadarbību starp visām iesaistītajām pusēm (ģimene - izglītības iestāde – speciālisti – pašvaldība - Sociālais dienests) - pieredzes apmaiņa, izglītošana, sadarbība atbalsta sniegšanā, izglītības turpināšana	nav nepieciešams	IJN	pastāvīgi	nav attiecināms	Nodrošināta vienota pieeja, izpratne un informācijas aprīte Ādažu novadā
5.2. Samazināt bērnu skaitu PII grupās / klasēs atkarībā no bērnu ar speciālām vajadzībām skaita	nav nepieciešams	IJN	pēc nepieciešamības	nav attiecināms	Mācību process tiek nodrošināta iekļaujoša vide un tiek nodrošināts kvalitatīvs mācību process visiem izglītojamajiem